

Kommunstyrelsen 1.10.2024
§115 Bilaga A

Kommun/organisation: Kumlinge kommun

Kontaktperson: Marika Blomqvist

1. Synpunkter och kommentarer på den parlamentariska referensgruppens målsättningar i landskapsandelssystemet.

a. Synpunkter på målsättningarna överlag, är det bra målsättningar?

Ja.

b. Har målsättningarna uppfyllts genom systemet?

Nej. Målsättning 1 ej uppfylld, hälften av kommunerna är kriskommuner.

2. Synpunkter på fördelningen av landskapsandelar/ skillnaderna i ersättningsgrader mellan uppgiftsområdena socialvård och bildningssektorn?

-

3. Synpunkter på inbördes fördelningen av landskapsandelar mellan landsbygd, stad och skärgård?

Bosättningsgrupper och skärgårdstillägg är viktigt för att ålänningarna ska kunna få samma kvalitet på vård och omsorg och utbildning oberoende var man bor och vilken skattekraft eller invånarantal en kommun har. Skärgården behöver lokal basservice eftersom avstånden är för stora. Dock så har nuvarande landskapsandelsystem satt Kumlinge kommun i en situation där årsbidraget för budget 2024 är minus 570 000 euro. Inflation, löneökningar enligt avtal, löneökningar och inköp för lagkrav och personaldimensionering och digitalisering har inte beaktas tillräckligt i harmoniseringen, i basbeloppen och ersättningsgraden samt i den totala budgeten för landskapsandelar. Samt att Kumlinge har hög skattekraft vilket påverkar skattekompletteringen vilket medför att det blir dålig täckningsgrad finansieringsmässigt för att erbjuda basservice.

Ett tillägg baserat på en miniminivå kostnadsfritt som ser på helheten för att kunna producera äldreomsorg, skola och barnomsorg jämförelse med intäkterna skatter och landskapsandelar. Dvs att det ska utjämnas och betalas ett tillägg om man inte når upp till en viss täckningsgrad totalt. Kumlinge har hög skattekraft per invånare vilket gör att vi får lägre skattekomplettering. Men vi ska producera samma basservice som andra kommuner, lika många byggnader och verksamheter, lönekostnader osv med mindre pengar än de flesta kommuner. Basbeloppen och skattekomplettering utjämnar inte när man har våra förutsättningar.

4. Systemets förmåga att skapa likvärdiga förutsättningar för att producera lagstadgad service mellan Ålands alla 16 kommuner

Se svar 3.

5. Detaljerade synpunkter på systemets beståndsdelar enligt följande

a. Skattekompletteringen

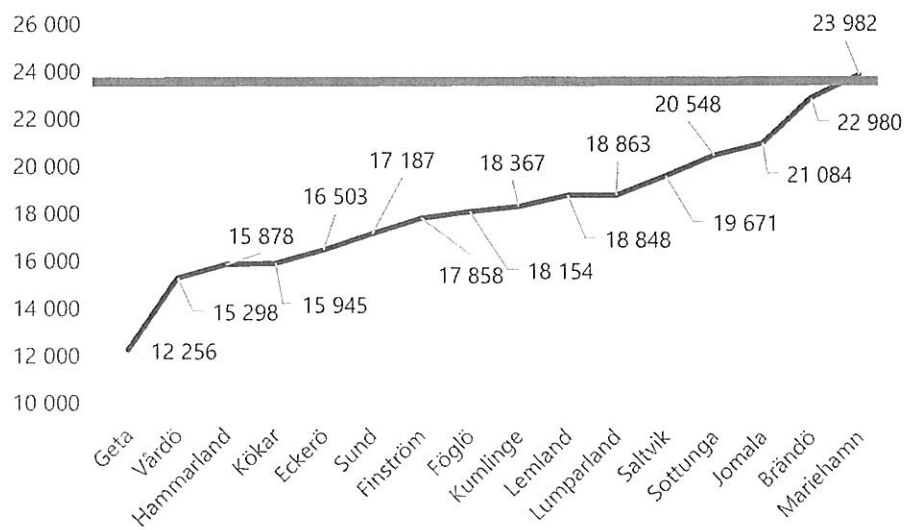
Skattekompletteringen, slår fel för en del av skärgårdskommunerna som har hög skattekraft per invånare, men oberoende av lågt invånarantal så ska en byggnad, personal och grundutrustning finnas för äldreomsorg, skola och barnomsorg. Harmoniseringen fungerar inte gällande detta.

AK/B

Exempelvis jämförelse Geta och Kumlinge:

Kumlinge har hög skattekraft i jämförelse med Geta. Kumlinge har 2023 280 invånare och Geta har 509 invånare. Båda kommuner har 1 skolbyggnad, 1 dagis, 1 äldreboende. Geta får 977 017 euro i skattekomplettering och Kumlinge får 287 747 euro. Getas skatter och landskapsandelar sammanlagt blir 3 172 872 euro jämfört med Kumlinges sammanlagda skatter och landskapsandelar på 2 261 781 euro. Skillnaden är ca 900 000 euro. Geta har ett årsbidrag på + 208 081 euro och Kumlinge ett årsbidrag på - 154 447 euro, en skillnad på ca 360 000 euro. Geta har ett verksamhetsbidrag på -2 931 308 euro som täcks av skatter och landskapsandelar med ett överskott på ca 240 000 euro. Kumlinge har ett verksamhetsbidrag på - 2 410 578 euro som ej täcks av skatter och landskapsandelar med ett underskott på ca 150 000 euro, därmed funkar inte skattekompletteringen. Vilket resulterar i att Kumlinge snabbt blir en kriskommun och kassan sinar. Skattekompletteringen beaktar inte kostnader i relation till totala intäkter.

Kompletteringstal 2023 (medel 17-21)

b. Kostnadsersättning för grundskola

Viktigt att ytterskärjärdens ersättningsgrad kvarstår.

c. Kostnadsersättning för barnomsorg

Viktigt att ytterskärgårdens ersättningsgrad kvarstår.

d. Kostnadsersättning för äldreomsorg

Viktigt att ytterskärgårdens ersättningsgrad kvarstår samt åldersintervall.

Professionell vård för psykisk ohälsa bland äldre kan ej i dag erbjudas inom ESB och hemservice, ansvarsfördelningen är otydlig. Någon form av ersättningsgrad för att kompensera detta för kommuner eller KST är önskvärt.

e. Kostnadsersättning för socialvården (KST)

Skärgårdstillägg borde även finnas i KSTs landskapsandel för att möjliggöra samma förutsättningar för basservice även i skärgården. Nu är ersättningsgraden den samma för alla kommuner.

f. Kostnadsersättning för de särskilda områdena (grundvux, träningsundervisning, förberedande undervisning, specialfritids).

-

6. Synpunkter på systemets kostnadsbaserade basbelopp.

a. Uppföljning av basbeloppen; fyraårsuppföljningen, indexering, övrigt gällande basbelopp

Varje år behöver indexhöjningen beakta lagförändringar som ökar personalkostnader, administration och satsningar på IT.

7. Övriga synpunkter på landskapsandelssystemet

Totala beloppet för landskapsandelar måste blir större och fokusera på att utjämna så att alla samhällen kan tillhandahålla lagstadgad basservice utan att årsbidragen är negativa.

Kommun/organisation: Kumlinge kommun

Kontaktperson: Marika Blomqvist

AK B.